

Tájékoztató

a felvonó tulajdonosok és üzemeltetők részére

A felvonókra vonatkozó **113/1998. (VI.10.)** Korm. rendeletet a **146/2014. (V.5.)** Korm. rendelet váltotta fel, abban a reményben, hogy ezen a területen is jelentős energia és élőmunka takarítható meg, ami végül is rezsicsökkentést eredményezne.

A korábbi rendelet bizonyos mértékű korszerűsítése indokolt volt, az új rendelet azonban olyan hibákat tartalmazott, ami miatt nyilvánvaló volt, hogy módosítása szükséges. Ezt a **280/2015. (IX.22.)** Korm. rendelet meg is tette, azonban a szakma javaslatainak mellőzésével, így egyes kérdésekben bizonytalan helyzetet teremtett. Ezek feloldását kívánjuk elősegíteni javaslatainkkal.

1.) **Felvonók felújítása, korszerűsítése.** A 146-os rendelet 2020-ig a felvonók teljekörű felújítását írta elő, annak érdekében, hogy azok feleljenek meg az új felvonókra vonatkozó előírásoknak. Ez a régi, elavult berendezések esetében jelentős anyagi terhet jelentett volna. A 280-as kormányrendelet ezt most eltörölte, holott éppen a hajtások és a vezérlések korszerűsítése révén érhető el a legnagyobb energia-megtakarítás. Ez típustól függően mintegy 50%, hidraulikus lifteknél ezt meghaladó is lehet. A kötelező korszerűsítés eltörlésével sajnálatosan ellentétes hatás érhető el.

A felújítások, korszerűsítések túlzó anyagi terhet jelentő követelményeivel nem értettünk egyet, de a műszakilag indokolt ütemes felújítást feltétlenül ajánljuk, hiszen ez által jelentősen mérsékelhető a baleseti kockázat, és javulhat az üzembiztonság. A felújítandó kategóriába tartoznak azok a 20 évnél idősebb felvonók, melyeket az utóbbi tíz évben nem újították fel. Ilyenkor a berendezéseket célszerű felvonószakértővel, vagy felvonó ellenőrrel felülvizsgáltatni, és a Felvonók szerkezetének és beépítésének biztonsági előírása szabvány (**MSZ EN 81-80:2004 Meglévő felvonók biztonságának növelése**) útmutatásait, és a tulajdonos(ok) anyagi erejét figyelembe véve egy, vagy akár több lépcsőben korszerűsíteni. A szabvány magyar nyelven is elérhető

2.) A rendelet korábban megengedett maximális **karbantartási ciklusidőt** a 20 évnél fiatalabb felvonóknál a korábbinak kétszeresére emelte, de azzal a kitételrel, hogy a berendezéshez tartozó **gyártói előírások az irányadók.** A karbantartások szükséges gyakoriságát a konstrukción túl az üzemeltetési körülmények jelentősen befolyásolják, ez az oka annak, hogy a gyártói utasításokban ezek az adatok ritkán találhatóak meg. Látni kell azt is, hogy a rendszeres karbantartás egyúttal a berendezés működésének ellenőrzését is jelenti, tehát kopások, illetve a szükséges alkatrész cserék előrelátását is segíti. Könnyű belátni, hogy a karbantartások ritkítása növeli az utasok baleseti kockázatát és csökkenti a berendezések üzembiztonságát, valamint a felvonó élettartamát. Tehát azt javasoljuk, hogy csak mindezek figyelembevételével célszerű kezdeményezni a húsz évesnél fiatalabb felvonók esetében a két karbantartás közötti ciklusidő növelését.

3.) A rendelet eltörölte a nyilvántartott ellenőrök által végzendő **karbantartás felügyeleti ellenőrzést**, aminek következtében sem az üzemeltető, sem a karbantartást végző szervezet nem kap információt az elvégzett munka szakszerűségéről, minőségéről. Ha az üzemeltető szakmai felkészültség hiányában mégis úgy ítéli meg, hogy szüksége van erre a – korábban bevált - ellenőrzési gyakorlatra, a kijelölt szervezetek ellenőrei, illetve a nyilvántartott ellenőrök továbbra is megbízhatók ezzel a feladattal.

A rendelet mérsékli az húsz évnél fiatalabb, illetve húsz évnél nem régebben felújított felvonók esetében a **kötelező műszaki-biztonságtechnikai felülvizsgálatokat**, két évenként kell egy-egy fővizsgálatot illetve ellenőrző vizsgálatot elvégeztetni a nyilvántartott szervezettel. Mivel a rendelet itt nem tér ki arra, hogy maximálisan hány nap telhet el két vizsgálat között, könnyen előfordulhat, hogy két vizsgálat között egy évet jóval meghaladó idő is eltelik. A húsz évnél idősebb és fel nem újított felvonók esetében a rendelet változatlanul évi kettő vizsgálatot ír elő, melyek közül az egyik fővizsgálat, a másik ellenőrző vizsgálat. A két vizsgálat között ez esetben sincs előírva a két vizsgálat között megengedett maximális időköz, a helyzet hasonló az előző esettel, csupán éves szintre értelmezendő. Javasoljuk, hogy a maximális időközt a megrendelésnél kössék ki. Ne feledjük, hogy a korábbi, a jelenleginél gyakoribb kötelező ellenőrzési rendszer mind biztonságtechnikai, mind üzembiztonsági szempontból bevált, - melyet a javuló baleseti statisztikák is igazolnak -, ezért az ellenőrzések ritkítását csak óvatosan javasoljuk. Ne feledjük: a jogalkotó a tulajdonos, ill. az üzemeltető felelősségét nem veszi át! Sőt!

4.) A rendelet a rendszeres ellenőrzésen túl a mentés azonnali lehetővé tételét is megköveteli. Erre a célra megengedi a távfelügyeleti rendszer alkalmazását, amely biztosítja a szakszerűséget, de nem teszi lehetővé az azonnaliságot. Megközelítőleg fél órával számolni kell a segítség megérkezéséig, ugyanakkor nagy előnye e rendszernek, hogy a fülkében rekedt utassal beszédkapcsolatot tud létesíteni, ami a megijedt utasok megnyugtatója miatt nem elhanyagolható előny. Ilyen esetben is célszerű azonban, ha van üzemügyeletes, aki ellenőrzi a berendezés napi használatra való alkalmasságát is. Hiba, hogy a rendelet az üzemügyeletes fogalmát eltörölte. Ugyanakkor a **rendelet az üzemügyeletesek alkalmazását nem tiltja**, így a korábban kiadott igazolványokkal rendelkezők változatlanul, jogszerűen menthetik ki a fülkében rekedt utasokat, ahol pedig ilyen üzemügyeletes nincs, az újabb személyek kioktatására a felvonóellenőrök változatlanul alkalmasak, hiszen ők azok, akik az adott berendezést legjobban ismerik. Az üzemügyeletesi rendszert, mint választható alternatívát változatlanul javasoljuk .

Fenti szakmai véleményünket egyetértőleg támogatja a Magyar Mérnöki Kamara Anyagmozgatógépek, Építőgépek és Felvonó Tagozat elnöksége is.

A Lakásszövetkezetek és Társasházak Országos Szövetsége is a honlapján a fentiekhez hasonló ajánlásaival kíván ebben a nehezen átlátható kérdéskörben az épület tulajdonosoknak, felvonó üzemeltetőknek segítséget adni.

http://losz.hu/hirlevel/2015/32/2015_32.php.

Budapest, 2015. november 23.

Apatini Kornél elnök
Magyar Felvonó Szövetség